

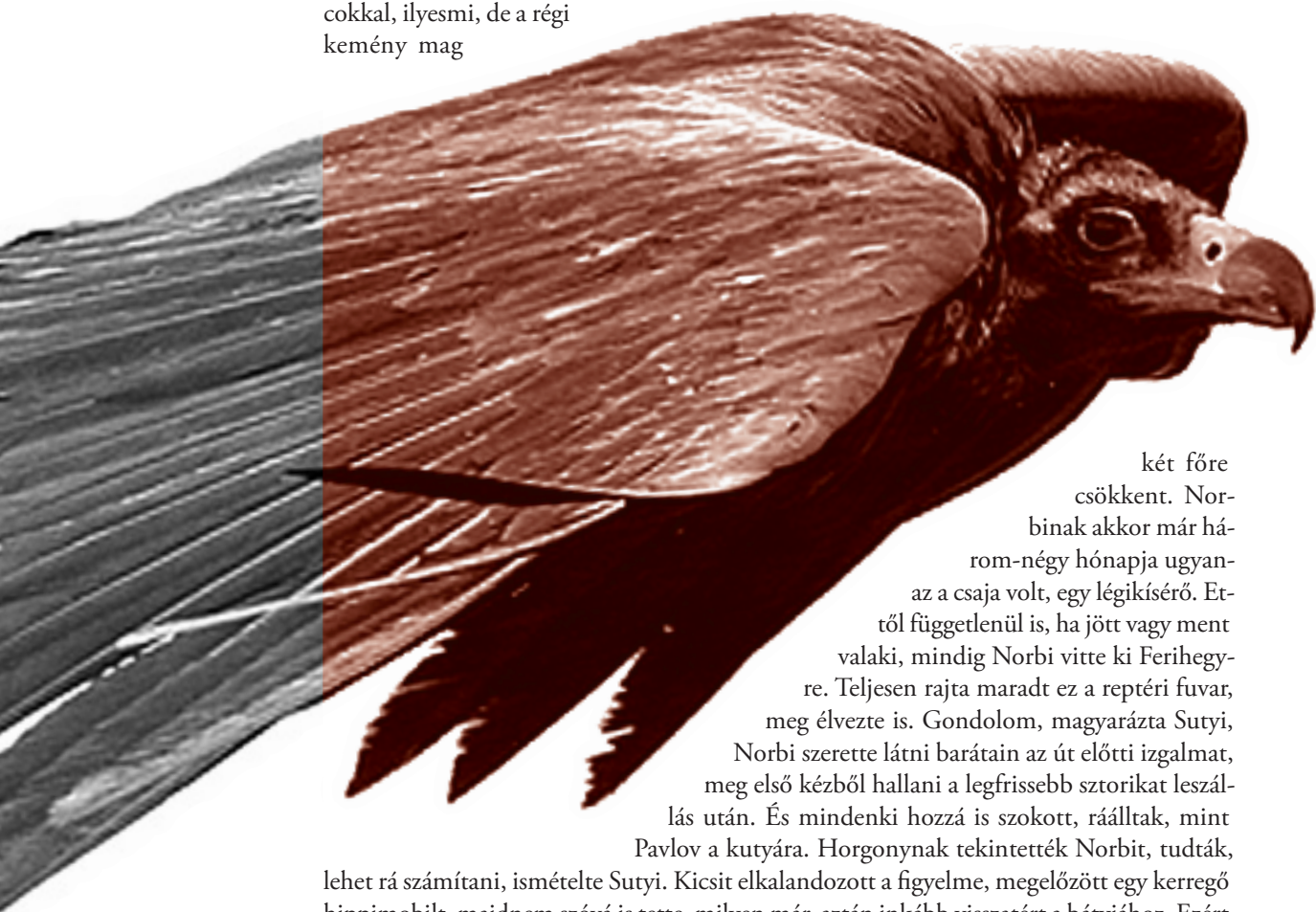
Ijesztőmadár

1 Különleges sasokat és keselyűket utaztattak. Sajnos később az RTL Klub is szóról szóra így mondta be, különleges sasokat és keselyűket, októberben. Semmi turul, se pannon uhu, szigorúan világpiac. Persze akkor már legalább fél éve tartott a dolog, mert Tunéziából indultak, még a pityputty előtt, telefonos igényfelmérés, források kiépítése, ezzel inkább nem untatlak benneteket. Szorosan véve azzal kezdődött, hogy Sutyi azt mondta: Kár, ezt a szélsőt itt úgy megtartanám. Ugyanis ekkor derült ki, hogy a barátkeselyűre is megvan a vevő. Ez volt a kilencedik, ami elkelt. Még huszonháromnak kerestünk gazdát. Idő volt bőven, vagyis akkor még azt hittük, hogy van. Nem abból indultunk ki, hogy mennyi telt el idáig, hanem valahogy ráérezünk az út belső logikájára, elkaptunk egy jó nyugis tempót, és persze baromi nagyot tévedtünk.

A terv az volt, hogy Tunéziából hajóval Amszterdamba, onnan meg közúton Szófiába szállítjuk a dögöket, mert Bulgáriában a legolcsóbb a regisztrációs díj az egész EU-ban. Viszont elvileg csak ott szabad regisztrálni, ahol utána forgalmazni is akarod őket. Ezért volt muszáj az egész közúti hercehurcát fulltitkosan, de főleg Szófiából vissza, az utolsó szakaszt szupertitkosan intézni. Én csak itthon csatlakoztam hozzájuk, mire ők hármasban, Sutyi, meg a két másik gyerek, lövésem se volt, hogy kik, ledöngettek Amszterdamból. Így lettünk négyen a kocsiban. Pont a szülinapomon szálltam be, szeptember huszonnégy, Dunaszerdahely alatt, mert lerobbant a Verhovinám. Eredetileg azzal jöttem volna Révkomáromba, aztán át a hídon gyalog, onnan meg vonattal Győrbe, hogy eltüntessük a nyomokat, illetve ne látsszon, hogy hova megyek, milyen kocsiba ülök be. Végül mégis Sutyiék jöttek eléem, de ez a legkevesebb. A lerohadt mopedot bevágtuk egy bozótbába határban, előtte azért még lefotóztam a telómmal. Szar gép volt, de az a régifajta szar, én meg kicsit mindig ráízgulok a retrófílingre. Hiába, az új cuccok se jobbak, csak azok valahogy tök másképp csesződnek el, nincs bennük semmi romantika. Már ott a bokor fölött állva éreztem, hogy fog még nekem hiányozni ez a Verhovina. Eleve ezzel az előjellel ültem be a kocsiba. Ott meg rögtön dumálni kezdett a másik srác, akit nem ismertem, csak Sutyi mondta előre, hogy valami Gergő, kö-

zölte, hogy túlvagyunk a csapadékos szezoonon. Nézttem, hogy mit akar ezzel, de mindenkit megkínált konyakmeggyel, úgyhogy végül is jószívű arc lehetett. Elővakart egy négyzet alakúra hajtogatott, egészen különös térképet, azon kezdte tanulmányozni a Kola-félszigetet, egyáltalán nem volt megnyugtató a helyzet, éreztem rajta valami elvetélt ökológiai hevíletet, csak akkor még nem tudtam pontosan beazonosítani. Szerencsére hamar elaludt, becsúszott a nyaka a fejtámla meg az ablak közé, és rettentően hortyogott, de még addig volt jó, mert amikor felébredt, nem kímélt meg bennünket attól se, hogy mit álmódott. Konkrétan törülköznie kellett, olyan csatakos lett, és még egyesben parázott, mintha le se esett volna neki, hogy csak álmódta. A nagyapja miatt parázott, akit látogatnia kellett, álmában valahogy lelkiismeret-furdalása támadt, alig győzte kilocsogni magából. Közben sajnos elfogyott a konyakmeggy, pedig egészen ráhangolódtam.

Gergő még aludt, amikor megkérdeztem a mellettem ülő srácot, mi a foglalkozása. Azt mondta, jegyszedő, mire egyből mozit képzeltem, de kiderült, hogy piacon. Nem tudtam mit kérdezni, őt sem izgatta halálra a téma. Mintha sajtuszagot éreztem volna. Csönd lett. Aztán Sutyi, ő vezetett, mesélni kezdte, hogy a bátyja legjobb haverja tavaly kiköltözött Új-Zélandra. Önmagában nem nagy szám, de a bátyja eléggé megzuhant tőle. Mindig is ő, ez a Norbi volt a biztos pont a városban, és ezt addigra mindenki totál meg is szokta, mesélte a bátyja Sutyinak, Sutyi meg most nekünk. Gyöngyösi az egész csapat. Mindenki jött-ment, amit el tudtok képzelni, minden volt a társaságban, folytatta Sutyi. Egyik évben például egy kisgyermekes pár töltött két hónapot Ecuadorban beavatási szertartáson. Nagyon jó barátjuk lett egy amerikai nyelvtanár is, itt élt két-három évig, aztán lelépett. Egy másik srác kiköltözött az apjához, valami arab országban dolgozik az öreg, a harmadik oszlopos haverjuk meg szakács, folyton Olaszországba járt a nyári szezoonra, aztán egyszer csak ott ragadt. Szóval februárban Sutyi bátyja hirtelen észrevette, hogy senki nincs otthon Gyöngyösön, csak Norbi meg ő. Persze voltak ilyen-olyan félismerősök, bowlingoztak, söröztek arccokkal, ilyesmi, de a régi kemény mag

két főre csökkent. Norbinak akkor már három-négy hónapja ugyanaz a csaja volt, egy légikísérő. Ettől függetlenül is, ha jött vagy ment valaki, mindig Norbi vitte ki Ferihegyre. Teljesen rajta maradt ez a reptéri fuvar, meg élvezte is. Gondolom, magyarázta Sutyi, Norbi szerette látni barátain az út előtti izgalmat, meg első kézből hallani a legfrissebb sztorikat leszállás után. És mindenki hozzá is szokott, ráálltak, mint Pavlov a kutyára. Horgonynak tekintették Norbit, tudták, lehet rá számítani, ismételte Sutyi. Kicsit elkalandozott a figyelme, megelőzött egy kerregő hippimobilt, majdnem szóvá is tette, milyen már, aztán inkább visszatért a bátyjához. Ezért

parázott be a tesóm,
mondta, mikor Nor-
bi kipattant Új-Zéland-
ra. Megbillent vele egész
Gyöngyös, azóta is a sebeit nyalo-
gatja. Ezért nem jött el velünk, hív-
tam, de csak hümmögött, hogy fas-
z kivan már ettől a sok utazástól. Nem-
csak a magától, hanem mindenki má-
sétól is. Rendesen mellre szívtá a dolgot.

Lehet, hogy nem pontosan foglalom össze Su-
tyi sztoriját: egy biztos, unalmas volt, és sem-
mire se hegyezte ki, csak hogy már mióta ezen
nyavalyog a bátyja, úgyhogy egy idő után nem
is figyeltem, csak néztem ki a fejemből. Eddig-
re tök sötét lett, Kiskunfélegyháza felé járhat-
tunk. A jegyszédőnek sajt szaga volt. Elővett a zse-
béből egy tojásdad kütyüt, nem tudtam, mi lehet. Pö-
cögtette a gombjait, aztán nyájas képpel méregette. Hátra-
nyúltam az üléstámla mögé, csak szórakozottan mozgattam a ke-
zem, különösebb cél nélkül. Nem volt helyére téve a csomagtér belső
fedele, így aztán, ahogy letévedt a kezem, egy csomó fura, rugós, pengés eszközt tapintot-
tam ki. Mi van itt hátul, kérdeztem Sutyit. Sövénynyíró, mondta. Bent volt a Mondeo
csomagterében egy rakat sövénynyíró, fogalmam sincs, miért. A madarak nem velünk jöt-
tek, vonóhorogra kötve egy batár nagy, régi, angol lakókocsit húztunk, abban volt pópec
módon eldugdosva az összes. Harmincegy darab egyszerre, a telefonban még hitetlenked-
tem, mikor Sutyi először mesélte, mi a terv. Aztán, mikor rámoltak, kiderült, hogy plusz-
ban be is fért volna három-négy. Röhej. Annyi burkolat meg szigetelt doboz van ebben
a lakókocsiban, mintha direkt ilyenre találták volna ki. A mikroba például nem is kellett
madarat tenni, pedig az aztán tökéletes hely, hencegett Őrs, a jegyszédő, aki Amszterdam-
ban várta őket. Odáig ment eléjük, így volt olcsóbb, meg egyszerűbb is. Csak Gergő, aki
most elől horkol, volt ott már Tuniszban is Sutyival. A kikötőben legurultak a kompról,
akkor szállt ki a két etióp csaj, a tengeri úton úgy adták elő négyesben, hogy két fiatal pár
jön vissza az afrikai lakókocsis kirándulásról, sima ügy. A lányokat Gergő még Izraelből
ismerte, régebben együtt dolgoztak egy kibucban. Állítólag kedvesek voltak, ott marad-
tak füvezni Amszterdamban, terv szerint tíz nap múlva értünk volna vissza hozzájuk, ak-
kor én is megismerkedtem volna velük. Csipogni kezdett valami. A jegyszédő újra elővet-
te a tojásdad kütyüt, kezdett érdekelni, mi lehet, de nem kérdeztem meg. Másnap reggel,
a román–bolgár határon derült ki, hogy Gergő tamagocsija, csak átadta Őrsnek, figyeljen
rá ő, mert már elege volt belőle, hogy nem hagyja aludni. Egyébként tök praktikus, jelzi,
mikor mit kell adni a madaraknak, ha esetleg elfelejtünk. Hajnalban megálltunk a Du-
na-parton, eszméletlen gyönyörű volt, és megittattuk a lesapkázott dögöket. Akkor már
négy órája én vezettem, Sutyi egyből bealudt, mikor helyet cseréltünk, úgyhogy iPoddal
nyomtattam az agyamba a zenét, és karcoltam tovább délre, keresztül Bulgárián.

Gergő kilépett otthonról. A nap három órája lement, a járda meg a házfalak még mindig
okádták a hőséget. Kihalt sikátorokon kullogott a főutca felé, ahol az albérlet állt. Sarki,
négyemeletes téglapépület volt, fazonra teljesen egyezett a hetvenes-nyolcvanas évek panel-
házaival. Mellette a következő ház igen régi, az utcafronton két kis üzlet, közöttük mére-
tes kapualj. Gergő felügetett a lépcsőn, hogy mielőbb lássa nagyapját, de közben gondo-
latban a szomszédos ház kapualján osont be, ahol nem sokkal korábban, csak pár hónap-

pal ezelőtt zárt be a szocialista ruházati bolt. A rövid életű kereskedés a nyolcvanas években bankot váltott itt, Gergő emlékezett, amikor nagyapja magával hozta, hogy kettesben vegyék át új csekkfüzetét, mert az előző betelt. Lepukkant utcafront, az egyik kis bolt fölött a homlokzaton írott betűs, töredezett neonfelirat: Édesség. Itt vett neki a nagymami harminc évvel ezelőtt édességet, leggyakrabban konyakmeggyet.

Fél órával ezelőtt kelt, csatakosan. Már este volt. Pólóban, kapucnisban aludt el, most mindkettő csurom víz. Lerángatta magáról a göncöket, a száraz részekkel dörgölte-törölgette magát. Az órára pillantva szédült, nehezen vánszorgott el a zuhanyhoz. Hosszan hajlongott a hideg víz alatt, hogy magához térjen. Tizenegy múlt. Nem a hálószobában aludt, hanem a kikapcsolt tévé mellett, az ablakhoz közel, egy keresztbe fordított kempingágyon. Megetette a tamagocsit. Ideje meglátogatni nagyapát, gondolta. Tegnap reggel látta utoljára, és most sietnie kellett, mert az öreg általában már lefeküdt ilyenkorra. A késés dacára úgy döntött, nem halasztja másnapra a vizitet, lelkiismereti kérdést csinált belőle, hogy mindennap legalább egyszer ránézzon öregapjára, aki csak két sarokra tőle lakott, albérletben. (Igen, tudom, milyen furcsa, hogy nagyfater lakik albérletben, nem én, tette volna hozzá Gergő, ha később mindezt elmeséli a kocsiban, de esze ágában sem volt mesélni, főleg nem ezt, csak hallgatott, izzadt vagy aludt, vagy aludt meg izzadt.) A konyha melletti kis szoba jutott nagyapjának az emeleti lakásban, ahol rajta kívül hárman laktak, a harminc körüli Gergely kortársai és félismerősei. Sutyit ismerte legrégebb óta, vele voltak legjobb haverságban, de már hónapok óta nem látták. Állítólag Afrikában csavargott.

Az öreget még ébren, lakonikus kedvében találta. Kicsoszogott a konyhába a nagyfater, feltette a kannát. A tea vizes, szomorkás lett, mintha a filtereket valaki elhasználta volna, aztán, ahogy megszáradtak, szépen visszaigazgatta a dobozba. Nem beszélgettek. Gergő szórakozottan felkapott valami papírt az ablakpárkányról, játszadozott vele, a körme alá gyűrte a csücskét, élével az asztalon kopogott, mire tudatosult benne, mi az. Képeslap Sutyitól, Tunéziából. Homokos tengerpartot ábrázolt, tucatkép, rajta a szálloda logójával, Gergőben most mégis megmozdított valamit. Sutyi azt írta: *Baró itt, gyertek utánam. És: Van egy ötletem. Hívjatok fel!*

Nem tudom, honnan kaptak fülest, de visszafelé Röszkénél már vártak bennünket a vámosok. Utólag sem tudom összerakni, hol basztuk el. Szófiában simán ment a regisztráció. Egy nap alatt végeztünk az összes madárral, a hivatal ráadásul tök jó helyen volt, az állatkert mellett, amíg Sutyi bent intézkedett, fagyizgattunk, lazultunk. Aztán két nap alatt visszaértünk a magyar határhoz. Közben folyamatosan csörgött a telefon, egyik vevő hozta a másikat. Őrs, a jegyszedő már az otthoni menetrendet tervezgette az anyósülésen, kinek mikor szállítsuk le a madarát, kivel hol drótoljunk. Még Bulgáriában csináltunk egy csoportképet az összes dögről, amin mind jól látszik. Kár, ezt a szélsőt itt úgy megtartanám, mondta Sutyi, miután kiderült, hogy a barátkeselyűre is megvan a vevő. Megint hátul ültem, úgy volt, hogy Röske után kezdek vezetni újra. Untam már a kocsiban. Kezem az üléstámla mögé tévedt, szórakozottan maceráltam a felső sövénynyírót. Nézd meg, milyen a feje, folytatta Sutyi. Totál ijesztő, nem? Szerinted mire gondol? Baszus, mintha tudná, hogy ő egy különleges keselyű. Ez mennyire durva már, egy állat mit szűrhet le magáról? Oké, annyit tud, hogy a másik madár ugyanolyan fajta mint ő, vagy nem. Azt is vágja, hogy van olyan madár, amelyikből sokat lát, a másiktól meg nem. De hogy egyik sas vagy keselyű közönséges, a másik meg különleges?! Ezt egyszerűen sehonnan sem tudhatja. Tök borulás. ■ ■ ■

■ XXXXXXXXXX
Berta Ádám (1974): 2008 óta jelennek meg novellái, prózakötete a Kalligram kiadónál jelent meg *Egon nem fáradt* címmel.